



## Lokal praktikutveckling – ett möte mellan forskning och praktik inom det sociala välfärdsområdet

### Bakgrund

Socialtjänstens utvecklingscentrum Dalarna (SUD) har initierat ett arbete för att stärka samverkan mellan kommunerna i Dalarna, Region Dalarna och Högskolan Dalarna gällande forsknings- och utvecklingsfrågor inom det sociala välfärdsområdet. Forskning och utveckling i samverkan innebär att parterna tar ett gemensamt ansvar för att samskapa kunskap inom prioriterade utvecklingsområden. Denna riktlinje behandlar samverkan inom SUD avseende *lokal praktikutveckling*. Lokal praktikutveckling utgår från praktikens problem, utmaningar och/eller frågor, där inriktningen är socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård tillika hur SUDs syfte har preciserats.

### Lokal praktikutveckling

Lokal praktikutveckling innebär att en grupp yrkesverksamma inom det sociala välfärdsområdet får möjlighet att bepröva sig egen praktik i samverkan med en eller två forskare/lärare från Högskolan Dalarna. Utgångspunkten för det gemensamma arbetet är ett problem/en fråga och/eller en utmaning som identifierats av socialtjänsten/närliggande hälso- och sjukvård och som ställs till SUD. Det kan exempelvis handla om att utveckla basverksamheten, hur man tar sig an implementeringen av nya arbetssätt, uppföljning eller någon annan typ av verksamhetsutveckling. Oavsett område är det praktikens utmaningar och frågor - identifierade inom till exempel ett arbetslag, i systematiskt kvalitetsarbete eller i samverkan - som utgör startpunkten. Deltagarnas erfarenheter, aktuellt kunskapsläge och adekvat litteratur är utgångspunkten i den fortsatta arbetsprocessen.

### Syfte

Lokal praktikutveckling inom det sociala välfärdsområdet syftar till att systematiskt utveckla en förståelse för en utmaning eller ett problem som identifierats av de yrkesverksamma som angeläget att vilja utveckla, ”lösa” eller lära sig mer om.

Lokal praktikutveckling inom det sociala välfärdsområdet syftar till att vara en del av en struktur för kunskapsutbyte, där forskare och yrkesverksamma lär av varandra. En målsättning med processen är att deltagarna sinsemellan utvecklar en gemensam bild och förståelse av de problem eller utmaningar som varit föremål för arbetet.

Representanterna från Högskolan Dalarna ges möjlighet att läsa och diskutera forskning tillsammans med yrkesverksamma inom socialtjänst, närliggande hälso- och sjukvård. Yrkesverksamma ges förutsättningar att utveckla sin kompetens att planera och genomföra sitt arbete utifrån ett vetenskapligt och systematiskt förhållningssätt. Processen förväntas ge kunskaper både om praktikens villkor och hur forskningens möjligheter att träffa praktikens behov och förutsättningar ser ut.

### Lokal praktikutveckling - en del av Socialtjänstforskningsfonden

Socialtjänstforskningsfonden finansieras av SUDs parter och syftar till att stödja utvecklingen av en evidensbaserad praktik samt främja utvecklingen av forskning och utbildning av god kvalitet. Forskningsfonden ska bidra till kunskap inom socialtjänstens- och närliggande hälso- och sjukvårdens område med relevans både för kunskapsutveckling och för verksamhetsutveckling. Forskningsfonden ska

genom samverkan i de projekt som beviljas bidra till erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan forskning och praktik.

Socialtjänstforskningsfonden består av två delar där lokal praktikutveckling är en del och kan i vissa fall utgöra steg 1. Här är utvecklingsfrågorna och startpunkten i praktisk verksamhet fokus, ansökan kommer från en socialtjänst, närliggande hälso- och sjukvård eller Region Dalarna.

I steg två, den årliga utlysningen av Socialtjänstforskningsfonden, här är startpunkten forskningen och ny kunskapsproduktion i fokus (se SUDs riktlinjer riktlinje för Socialtjänstforskningsfonden). Ansökan kommer från en forskare vid Högskolan Dalarna som utvecklat ett samarbete med annan verksamhet inom SUD. Detta samarbete kan ha utvecklats genom steg 1 (lokal praktikutveckling) eller genom en kontakt som direkt resulterat i en forskningsansökan.

Det utvecklingsarbete som drivs inom ramen för Socialtjänstforskningsfonden och lokal praktikutveckling ska utgöra ett stöd för att vetenskapliggöra och förbättra verksamheten inom socialtjänst/närliggande och hälso- och sjukvård samt för relevanta utbildningar vid Högskolan Dalarna.

## Målgrupp

Yrkesverksamma inom en kommun eller Region Dalarna som driver ett utvecklings- eller förbättringsarbete där samarbete med en forskare/lärare från Högskolan Dalarna bedöms gynnsamt. Gruppen kan bestå av representanter från en och samma verksamhet i en kommun eller Region Dalarna, vara verksamhetsöverskridande inom eller mellan verksamheter samt inkludera medarbetare vid RSS (Regionala samverkans och stödstrukturerna) där ett aktivt utvecklingsarbete pågår.

Gruppen (mellan 5-15 personer) ska vara utsedd och utvecklingsfrågan ska vara förankrad i verksamheten. En utgångspunkt är att gruppen ska få en gemensam bild av det ämne som behandlas, lokal praktikutveckling kan därför inte innebära att olika intresserade medarbetare deltar på olika träffar med representanten från Högskolan Dalarna.

## Arbetsätt

Lokal praktikutveckling innebär ett samarbete mellan en utsedd arbetsgrupp från en eller flera verksamheter och en forskare/lärare från Högskolan Dalarna med relevant kunskap inom området. Dessa utgör tillsammans en samverkansgrupp.

- Lokal praktikutveckling äger rum under totalt fem tillfällen, ca 2 h per tillfälle. Mötestillfällena planeras av samverkansgruppen och förläggs med sådan frekvens att det gynnar den aktuella utvecklingsprocessen. Samtliga möten ska dock ha ägt rum under ett år från beviljat stöd.
- Samtalet/mötet mellan forskning och praktik är viktigt, processen ska utgå från dialog/seminarieform snarare än föreläsning/utbildning.
- Mötena äger i första hand rum i den lokala kontexten i kommunen eller på Region Dalarna. Undantag kan ske om arbetsgruppen består av representanter från flera verksamheter.
- En utsedd kontaktperson i samverkansgruppen från verksamheten ansvarar för processens operativa frågor och är den som mellan sammankomsterna ansvarar för kontakten med Högskolan Dalarna.
- Lokal praktikutveckling fodrar att deltagarna ges förutsättningar att medverka. Detta innebär att tid till att delta på träffar samt möjlighet att läsa in sig på det ämne som behandlas.
- Forskare/lärare från Högskolan Dalarna har under träffarna en processledarfunktion. Mer specifikt innebär detta att forskaren/läraryrket kommer att 1) utifrån sin specifika kompetens bistå de verksamma med relevant litteratur för den fråga eller den utmaning som arbetet kretsar kring, 2) utifrån generell vetenskaplig kompetens bidra till kritiskt tänkande och erfarenhetsutbyte i gruppen och 3) i förekommande fall genom sin metodkompetens, stötta gruppens individer att utforska eller

pröva nya arbetssätt i den egna verksamheten. Det kan till exempel handla om att vägleda deltagarna till att följa upp den egna verksamheten, testa ett nytt arbetssätt eller något motsvarande.

- Lokal praktikutveckling innebär inga akademiska poäng och ska inkludera en begränsad mängd litteratur relevant för den fråga som lyfts från praktiken.
- Ett projekt inom Lokal praktikutveckling genomförs inom ett år från uppstart till redovisning.

## Vad beviljas?

Vid beviljad ansökan erhåller verksamheten akademiskt stöd från en eller två forskare/lärare för sin utvecklingsfråga, genom fem tillfällen, två timmar per tillfälle.

Forskare/lärare från Högskolan Dalarna beviljas tid för resor och förberedelser. Omfattningen av förberedelsetid kan skilja sig mellan enskilda fall. Dialog sker mellan utsedd/a forskare/lärare och föredragande representant från SUD innan ärendet läggs för beslut i SUD-AU. Den arbetstid som kan beviljas för forskare/lärare är maximalt 120 timmar/projekt, men kan justeras årligen utifrån SUDs ekonomiska förutsättningar.

	<i>Belopp att söka 1 lärare/forskare</i>	<i>Belopp att söka 2 lärare/forskare</i>	<i>Sista ansökningsdag</i>	<i>Beslut meddelas senast</i>
Lokal praktik- utveckling	Tid i samverkansgrupp: 10 h Förberedelsetid: max 40 h Resor: enligt utlägg	Tid i samverkansgrupp: 20 h Förberedelsetid: max 60 h Resor enligt utlägg	Löpande ansökan via SUDs hemsida / kontakt med medarbetare inom SUD	Beslut meddelas arbetsgruppens kontaktperson och tänkt/a forskare/lärare på HDa senast en vecka efter att ärendet fördragit i SUD-AU.

Lokal praktikutveckling kan inte användas vid traditionell kompetensutveckling av yrkesverksamma. Kostnader avseende arbetstid för deltagare från Region Dalarna/ kommunernas socialtjänst bekostas ej.

## Beslutsprocess

1. Ansökande verksamhet kontaktar medarbetare inom SUD om frågor kring ansökan eller om din fråga lämpar sig för ansökan.
2. Kortfattad skriftlig ansökan till SUD via SUDs hemsida. Ansökan författas av representanter från verksamheten som ha mandat att besluta om medarbetares deltagande i samverkansgruppen samt hur processen ska användas för verksamhetsutveckling.
3. Medarbetare vid SUD undersöker: Finns kompetens på Högskolan Dalarna utifrån verksamhetens fråga/problem/utmaning?
4. Om kompetens finns och frågeställningen lämpar sig för lokal praktikutveckling lyfts ärendet på nästkommande SUD-AU.
5. Föredragande vid SUD-AU genom medarbetare vid SUD.
6. SUD-AU är beslutande instans. AU sammanträder fyra gånger per år. Ansökan kan beviljas eller avslås. Beslut kan ej överklagas.
7. Löpande startdatum.

## Bedömning SUD-AU

Ansökan föredras i SUD-AU av medarbetare från SUD. SUD-AU utgår från följande frågeställningar inför beslut.

- Är utgångspunkten för ansökan en frågeställning från praktiken (socialtjänst eller närliggande hälso- och sjukvård)?
- Möjliggör frågan/problem ett samarbete mellan forskning och praktik?
- Finns forskare/lärare vid Högskolan Dalarna för att kunna samverka kring frågeställningen?
- Är frågan/problem relevant för fler av SUDs medlemmar än den specifika grupp som ansöker?
- Behandlar frågan ett för SUD område som relaterar till SUDs syfte eller är identifierat som ett prioriterat samverkansområde? (Se SUDs aktuella Verksamhetsplan)
- Finns ekonomisk möjlighet för SUD att stödja detta utvecklingsprojekt innevarande år?

SUD-AU har mandatet att revidera riktlinjerna för lokal praktikutveckling. Eventuell revidering ska dokumenteras genom beslut i SUD-AU samt protokollföras.

## Redovisning av samverkansprojekt

I slutet av processen redovisas de erfarenheter och slutsatser deltagarna i samverkansgruppen kommit fram till i den egna verksamheten. Deltagarna planerar själva redovisningen som till exempel kan ske genom en skriftlig/muntlig summering och reflektion, en presentation av något deltagarna har genomfört under processen eller ett förslag på hur verksamheten ska gå vidare med den fråga som lyfts inom lokal praktikutveckling.

Medverkande forskare/lärare skriver efter avslutad omgång en 1–2 sidig rapport som sammanfattar processen, belysta frågor och använd litteratur. Rapporten publiceras sedan på SUDs hemsida så att den kommer samtliga SUD medlemmar till del. Projektet kan också redovisas genom att innehåll eller lärdomar från den aktuella lokala praktikutvecklingsomgången synliggörs i en ansökan om forskningsmedel till valfri finansiär, exempelvis SUD genom Socialtjänstforskningsfonden. För att en sådan ansökan ska räknas som redovisning av samverkansprocessen ska ansökan skrivas senast ett år efter avslutad process.

Medverkande forskare/lärare ska tillsammans med verksamhetens utsedda kontaktperson vid förfrågan kunna redovisa projekt och slutsatser inom ramen för SUD eller på Högskolan Dalarnas FoU- marknad.